
Departementets krav om nye virksomhetsmål og styringsparametre

Kunnskapsdepartementets årlige etatsstyringsmøte med Universitetet i Bergen ble holdt 29.5.2012. Departementet oversendte tilbakemelding i brev 21.6.2012 (vedlegg 1).

Departementets tildelingsbrev fra 21.12.11 beskriver ny målstruktur for 2012 (side 3):

«I hovedsak innebærer endringene at departementet fjerner nasjonale virksomhetsmål og reduserer antall nasjonale styringsparametre betraktelig. Den nye målstrukturen vil dermed skape rom for den enkelte institusjon til å fastsette egne virksomhetsmål og styringsparametre som gir et tydeligere bilde av institusjonens profil, satsinger og utfordringer. Dette innebærer en vesentlig delegasjon fra departementet og gir institusjonen nye muligheter og samtidig et større ansvar for å utvikle egen mål- og resultatstyringsmodell som gjenspeiler institusjonens egenart»

Dette er i tråd med statsrådens oppfølging av Handlingsromgruppens forslag på dette området.

Universitetsstyrets vedtak i februar 2012 (jf vedlegg 2) følger opp departementets egne formuleringer og intensjoner og tok klart utgangspunkt i universitetets egen strategi.

I tilbakemeldingen fra etatsstyringsmøtet i mai 2012, understreker imidlertid departementet forventninger om at universitetet innfører flere andre mål og styringsparametre i tillegg til dem som er vedtatt av styret. Dette må oppfattes som krav eller pålegg.

Universitetsdirektørens kommentar

I etatsstyringsmøtet og i tilbakemeldingen fra møtet forventer departementet at universitetet innfører flere andre mål og styringsparametre enn dem styret har vedtatt. I vedlegg 3 finnes de nye målene og styringsparametrene departementet krever av universitetet. I vedlegg 4 formuleres risikovurderinger for universitetets egne mål og styringsparametre. Med disse tilføyelsene anses departementets pålegg imøtekommet.

Brevet fra departementet viser i tillegg til en del andre forhold som følges opp på vanlig måte.

Gitt statsrådens oppfølging av konklusjonene i rapporten fra Handlingsromgruppen i februar i 2010 og formuleringene i tildelingsbrevet fra 21.12.2011, er det overraskende at universitetet gjennom referatet fra etatsstyringsmøtet på denne måten pålegges nye og omformulerte mål og styringsparametre.

Med dette fremmes følgende forslag til

Vedtak:

1. Universitetsstyret tar departementets krav om nye styringsparametre (jf vedlegg 3) til etterretning.

2. Universitetsstyret slutter seg til de risikovurderingene som er formulert i vedlegg 4
3. Universitetsstyret tar departementets tilbakemelding fra etatsstyringsmøtet for øvrig til etterretning

Kari Tove Filobakk

23.8- 17.9.2012/ HHB/TT

Vedlegg:

1. Brev datert 21.6.2012 fra Kunnskapsdepartementet med vedlegg
2. Universitetets virksomhetsmål og styringsparametre, vedtak i sak 4b/2012.
3. Nye styringsparametre for UiB basert på departementets krav
4. Risikovurderinger knyttet til universitetets egne virksomhetsmål og styringsparametre, i tråd med pålegg fra departementet

Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 BERGEN

Deres ref.

Vår ref.
12/1146

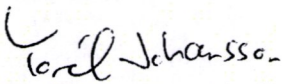
Dato
21.06.2012

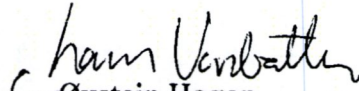
Universitetet i Bergen – tilbakemelding fra etatsstyringsmøtet 2012

Vedlagt følger tilbakemelding fra etatsstyringsmøtet mellom Universitetet i Bergen og Kunnskapsdepartementet 29. mai 2012.

Departementet forventer at styret arbeider videre med utvikling av ny målstruktur for institusjonen, og at det iverksettes nødvendige tiltak når det gjelder oppfølgingspunktene i rapporten.

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Øystein Hagen
rådgiver

Vedlegg
Kopi med vedlegg: Riksrevisjonen

Etatsstyring 2012 – Tilbakemeldinger til institusjonen

Etatsstyringsmøtet med Universitetet i Bergen	
Tid:	Kl. 16-18
Dato:	29. mai 2012
Sted:	NHH, Bergen, styrerom 9. etasje
Møtedeltakelse fra institusjonen:	Rektor Sigmund Grønmo Styremedlem Tore Grønlie Styremedlem Gro Therese Lie Styremedlem Gry Kibsgaard Styremedlem Bjørn-Anders Hind Styremedlem Gerd Halmøe Styremedlem Joakim Palme Universitetsdirektør Kari Tove Elvbakken
Møtedeltakelse fra departementet:	Ekspedisjonssjef Toril Johansson Avdelingsdirektør Rolf L. Larsen Fagdirektør Ingvild Marheim Larsen Seniorrådgiver Finn-Hugo Markussen Rådgiver Audun Digerud Berg Rådgiver Øystein Hagen

Institusjonens virksomhetsmål og styringsparametre sett i lys av institusjonens strategier og resultater

Ny målstruktur

- Departementet ser positivt på UiBs arbeid med å koble målstrukturen tett opp mot strategiplanen for universitetet.
- Departementet mener at universitetet bør vurdere å synliggjøre institusjonens profil bedre gjennom virksomhetsmål og styringsparametre.
- Universitetet bør fastsette ambisjoner tilknyttet målstrukturen, og styringsparametrene bør i større grad kunne fungere som måleverktøy på om de enkelte virksomhetsmålene nås.
- Departementet mener at universitetet bør trekke sentrale elementer fra sine strategiske handlingsplaner og lignende dokumenter inn i målstrukturen og i Rapport og planer, slik at dette dokumentet blir et mer helhetlig styringsverktøy for styret.
- Målstrukturen til UiB bør ha høyere ambisjoner om å følge opp regjeringens prioriteringer og nasjonal politikk slik den er uttrykt i blant annet statsbudsjettet og i tildelingsbrev.

Utdanning

- Departementet er tilfreds med at UiB er tydelige på at utdanningskvalitet er et viktig og prioritert område. Det bør vurderes om ytterligere dimensjoner ved utdanningskvalitet bør inkluderes i målstrukturen. Her er læringsmiljø og utdanningenes relevans aktuelle.
- Departementet forventer at UiB viderefører og videreutvikler sitt arbeid innen utdanningsledelse på alle nivåer i organisasjonen.
- Det er positivt å se en klar fremgang hva angår internasjonalisering.
- Det er positivt at UiB tar strategiske grep om porteføljen innen etter- og videreutdanning.

- Departementet merker seg at UiB ikke når egne mål for søkertall og studiepoengsproduksjon per student. Departementet forventer at dette følges opp.
- Departementet forventer at UiB bidrar til å følge opp regjeringens politikk, blant annet hva angår økt kapasitet i høyere utdanning, og synliggjør dette i målstrukturen.

Forskning

- UiB har høye ambisjoner om å ha stor faglig bredde og grunnforskning med høy kvalitet i hele bredden. UiB bør vurdere om det er områder UiB bør utvikle særskilt i forhold til de andre breddeuniversitetene, og om mulig utvikle virksomhetsmål og styringsparametre som fanger opp dette.
- UiB baserer mye av sin strategiske fagutvikling på at tilslag i ikke-tematiske programmer i Forskningsrådet og EU er en indikator på høy kvalitet, men bør ikke av den grunn nedprioritere tematiske programmer (både i Forskningsrådet og EU) med mye grunnleggende forskning.
- Antallet eksterntfinansierte stipendiatstillinger går ned, og departementet ser positivt på at UiB vil iverksette tiltak for at det totale antallet stipendiatstillinger kommer opp igjen på tidligere nivåer.
- Departementet forventer at UiB bidrar til å følge opp regjeringens politikk, blant annet hva angår økt forskningsinnsats i realfag, teknologifag og profesjonsfag, og synliggjør dette i målstrukturen.

Institusjonen og omverden

- Departementet forventer at UiB synliggjør resultater mht etableringen av Råd for samfunnskontakt.
- Departementet forventer at UiB arbeider videre med å legge forholdene til rette for å øke kommersialisering av forskningsresultater.
- Det er positivt at UiB satser på alumnusvirksomhet.
- UiB er en av hovedsamarbeidspartnerne til grunderskolen. Universitetet bør ha oppmerksomhet på entreprenørskap og innovasjon i utdanningene.

Styring, ledelse og administrasjon

- UiB må foreta risikovurderinger under hele målstrukturen. Risikovurderingene må inneholde graderinger av risikograd basert på verdier for sannsynlighet og konsekvens.
- Departementet ber universitetet vurdere hvordan Rapport og planer kan utvikles til et dokument som gir bedre innsikt i strategier, måloppnåelse og utfordringer.
- Midlertidigheten er fortsatt høy i universitets- og høyskolesektoren sett under ett. Departementet ber om at styret har stor oppmerksomhet om dette og om nødvendig iverksetter tiltak for å redusere midlertidigheten.
- Likestillingsloven pålegger alle offentlige virksomheter å jobbe aktivt for likestilling og å rapportere om den faktiske tilstanden på området. Likestillingsombudet har utarbeidet standarder for rapportering. Styret må sørge for eventuell etterrapportering for 2011 iht. disse kravene.

Museene

- Departementet ber universitetet vurdere om det er satt tilstrekkelig styringsparametre for å vurdere virksomheten ved universitetsmuseet.
- Departementet registrer en reduksjon i parametrene knyttet til sikring og bevaring av visse samlinger etter at det er oppdaget problemer med bygninger som huser magasinene. Departementet ber universitetet vurdere tiltak som bedrer dette gjennom fremdrift for flytting inn i Hansahallene.
- Departementet ser det som positivt at publikumstilstrømningen er økt betydelig etter at de naturhistoriske samlingene ble gjenåpnet.
- Departementet har bidratt til å ferdigstille forprosjekt knyttet til rehabilitering av deler av universitetsmuseet.

Målstruktur ved UiB

Virksomhetsmål innenfor sektormål 1 ved UiB: <i>å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet</i>
<i>I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre</i> • Forholdstallet mellom søkertall og opptakstall • Andelen av studentene som har utenlandsopphold • Omfanget av studentaktiv forskning • Evaluering og forbedring av det universitetspedagogiske tilbudet til de ansatte
Virksomhetsmål innenfor sektormål 2 for UiB: <i>å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner</i>
<i>I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre</i> • Antall publiseringspoeng per ansatt per år • Uttelling i konkurransen om frie midler i NFR og ERC • Antall kompetente søkere, og andelen utenlandske søkere, per utlyst vitenskapelig stilling • Evaluering og forbedring av samarbeidet med utenlandske universiteter
Virksomhetsmål for forskerutdanning ved UiB: <i>å ha og fremme forskerutdanning av høy kvalitet med tett kobling til forskningen i grunnmiljøene</i>
<i>I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:</i> • Kandidatenes gjennomføringstid • Antall stipendiatstillinger knyttet til eksternfinansierte prosjekter • Andelen av doktorgradskandidatene som har utenlandsopphold • Forbedring av veiledningsoppleggene for doktorgradskandidatene
Virksomhetsmål innenfor sektormål 3 for UiB: <i>Å formidle innsikt i vitenskapelig tenkning, metoder og resultater for å styrke et fritt, kritisk og åpent offentlig ordskifte og en kunnskapsbasert samfunnsutvikling</i>
<i>I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:</i> • Omfanget av populærvitenskapelig virksomhet • Omfanget av kommersialiseringsprosjekter i BTO • Forbedre oppleggene for alumnuskontakt • Gjennomføre planene for ny aula
Virksomhetsmål innenfor sektormål 4 for UiB: <i>Universitetet i Bergen vil ha høy kompetanse, godt samspill mellom faglige, administrative og tekniske ansatte og effektive arbeidsprosesser for å nå universitetets felles mål</i>
<i>I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:</i> • Reduksjon av CO2-utslipp • Andelen av bygningene som har universell utforming • Reduksjon av antallet midlertidige stillinger utenom rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger • Omfanget av videreutdanning og kompetanseutvikling blant de ansatte
Virksomhetsmål innenfor sektormål 5 for UiB: <i>Universitetet i Bergen skal videreutvikle Universitetsmuseet med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum</i>
<i>I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:</i> • Omfanget av forskning blant museets vitenskapelig ansatte • Omfanget av digitalisering av samlingene • Utvikle helhetlige planer for museumshagen • Gjennomføre planene om rehabilitering av museumsbygningen

Vedlegg 3

Oversikt over departementets krav om virksomhetsmål og styringsparametre for Universitetet i Bergen

Det vises til universitetets egne virksomhetsmål og styringsparametre.

I departementets tilbakemelding fra etatsstyringsmøtet 2012 uttrykker departementet forventninger om andre mål og parametre i tillegg. Vi forstår dette som krav fra departementet og tar følgende krav til etterretning:

Mål: Høy utdanningskvalitet

Styringsparameter: Bedre læringsmiljø, uttrykt ved andelen av studentene som er tilfreds med sitt læringsmiljø

Styringsparameter: Høyere relevans, uttrykt ved gjennomsnittstid til ansettelse etter endt utdanning

Risiko for ikke å nå dette målet: Liten, forutsatt at universitetet får handlingsrom til å prioritere kvalitet framfor kvantitet i utdanningen. Konsekvensene av ikke å nå målet vil være store og negative, fordi det vil svekke utdanningskvaliteten.

Mål: Bidra til å følge opp regjeringens politikk for økt kapasitet i høyere utdanning

Styringsparameter: Økning i antallet studenter

Risiko for ikke å nå dette målet: Stor. Målet forutsetter økte ressurser og flere stillinger. Sannsynligheten for å få det er liten. Uten økte ressurser, vil økt studenttall føre til mindre tid til forskning og lavere kvalitet i både forskningen og utdanningen. Det vil ha så store negative konsekvenser for universitetets overordnede mål og strategier at universitetet vil prioritere kvalitet høyere enn kapasitet i utdanningen.

Mål: Særskilt utvikling av områder i forhold til de andre breddeuniversitetene

Styringsparameter: Identifisering og prioritering av områder der UiB har høyere kvalitet enn de andre breddeuniversitetene

Styringsparameter: Videreføring av de langsiktige satsingene på marin og utviklingsrelatert forskning og utdanning

Risiko for ikke å nå dette målet: Liten. Konsekvensene for ikke å nå målet er små, fordi det anses som avgjørende i seg selv å være forskjellig fra andre universiteter. Det viktige er at vi får handlingsrom til å styrke kvaliteten i både forskningen og utdanningen. Det er dette som er avgjørende for profileringen av universitetet.

Mål: Ingen nedprioritering av tematiske programmer i Forskningsrådet og EU med mye grunnleggende forskning

Styringsparameter: Opprettholde nivået på finansieringen fra slike tematiske programmer

Risiko for ikke å nå dette målet: Liten. Konsekvensen av ikke å nå målet anses ikke som store, forutsatt at vi når målet om å styrke finansieringen av frie prosjekter og grunnforskning gjennom Forskningsrådet og ERC.

Mål: Bidra til å følge opp regjeringens politikk for økt forskningsinnsats i realfag, teknologifag og profesjonsfag

Styringsparameter: Økning av den eksterne forskningsfinansieringen på disse fagområdene

Risiko for ikke å nå dette målet: Liten-middels, forutsatt at universitetet får handlingsrom til å prioritere kvalitet i forskningen og tid til forskning for de vitenskapelig ansatte. Konsekvensene av ikke å nå målet vil være store, ikke bare for de områdene dette gjelder, men for universitetet som helhet.

Utover dette gir departementet uttrykk for en del forventninger som er så generelt formulert at universitetet ikke kan forholde seg til dem som konkrete krav uten nærmere spesifiseringer.

Vedlegg 4

Risikovurderinger knyttet til universitetets egne virksomhetsmål og styringsparametre, i tråd med pålegg fra departementet

Målstruktur ved UiB

Virksomhetsmål innenfor sektormål 1 ved UiB:

å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre

- Forholdstallet mellom søkertall og opptakstall
- Andelen av studentene som har utenlandsopphold
- Omfanget av studentaktiv forskning
- Evaluering og forbedring av det universitetspedagogiske tilbudet til de ansatte

Risiko for ikke å nå målet: Liten, forutsatt at universitetet får handlingsrom til å prioritere kvalitet framfor kvantitet i utdanningen og tid til forskning for de vitenskapelig ansatte. Konsekvensene av ikke å nå målet vil være negative og store for universitetets overordnede mål og strategier.

Virksomhetsmål innenfor sektormål 2 for UiB:

å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre

- Antall publiseringspoeng per ansatt per år
- Uttelling i konkurransen om frie midler i NFR og ERC
- Antall kompetente søkere, og andelen utenlandske søkere, per utlyst vitenskapelig stilling
- Evaluering og forbedring av samarbeidet med utenlandske universiteter

Risiko for ikke å nå målet: Liten-middels, avhengig av tilstrekkelig forskningsfinansiering og tid til forskning for de vitenskapelig ansatte, samt akademisk frihet for de enkelte til å utvikle fri og nysgjerrighetsdrevet grunnforskning. Konsekvensene av ikke å nå målet vil være negative og store for universitetets overordnede mål og strategier.

Virksomhetsmål for forskerutdanning ved UiB:

å ha og fremme forskerutdanning av høy kvalitet med tett kobling til forskningen i grunnmiljøene

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:

- Kandidatenes gjennomføringstid
- Antall stipendiatstillinger knyttet til eksterntfinansierte prosjekter
- Andelen av doktorgradskandidatene som har utenlandsopphold
- Forbedring av veiledningsoppleggene for doktorgradskandidatene

Risiko for ikke å nå målet: Liten-middels, avhengig av flere stipendiatstillinger over statsbudsjettet eller knyttet til eksternt forskningsfinansiering. Konsekvensene av ikke å nå målet vil være negative og store, fordi forskerutdanningen er et hovedansvar for universitetet.

Virksomhetsmål innenfor sektormål 3 for UiB:

å formidle innsikt i vitenskapelig tenkning, metoder og resultater for å styrke et fritt, kritisk og åpent offentlig ordskifte og en kunnskapsbasert samfunnsutvikling

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:

- Omfanget av populærvitenskapelig virksomhet
- Omfanget av kommersialiseringsprosjekter i BTO
- Forbedre oppleggene for alumnuskontakt
- Gjennomføre planene for ny aula

Risiko for ikke å nå målet: liten til middels, avhengig av de ansattes muligheter til å ta del i formidlingsoppgaver, og gitt hensynet til å ivareta den akademiske friheten i samspill med ulike samfunnsaktører. Konsekvenser av ikke å nå målet vil være negativ utvikling i universitetets omdømme som partner i kultur-, samfunns- og næringslivet.

Virksomhetsmål innenfor sektormål 4 for UiB:

Universitetet i Bergen vil ha høy kompetanse, godt samspill mellom faglige, administrative og tekniske ansatte og effektive arbeidsprosesser for å nå universitetets felles mål

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:

- Reduksjon av CO2-utslipp
- Andelen av bygningene som har universell utforming
- Reduksjon av antallet midlertidige stillinger utenom rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger
- Omfanget av videreutdanning og kompetanseutvikling blant de ansatte

Risiko for ikke å nå målet: middels, avhengig av muligheter for å legge til rette for kontinuerlig kompetanseutvikling med utgangspunkt i universitetets kjerneverdier og mål og strategier. Konsekvenser for ikke å nå målet vil være store, med negativ utvikling for universitetets ambisjoner som internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet.

Virksomhetsmål innenfor sektormål 5 for UiB:

Universitetet i Bergen skal videreutvikle Universitetsmuseet med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:

- Omfanget av forskning blant museets vitenskapelig ansatte
- Omfanget av digitalisering av samlingene
- Utvikle helhetlige planer for museumshagen
- Gjennomføre planene om rehabilitering av museumsbygningen

Risiko for ikke å nå målet: middels til stor, avhengig av ressursituasjonen ved museet, der bevilgningen til monumentalbygningen har særlig betydning på kort sikt. Konsekvenser for ikke å nå målet vil være negative for så vel den museumsfaglige virksomheten ved universitetet, som for universitetet som helhet og samfunnet omkring.